

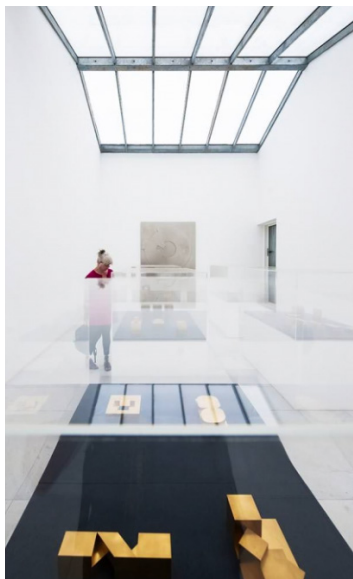


MUSEUM INSEL HOMBROICH



Het Museum Insel Hombroich in Holzheim bij Neuss is een nieuw soort museum in de openlucht (Open Air Museum) met als motto „kunst parallel aan de natuur” (Duits: „Kunst parallel zur Natur”). Het museum bestaat uit meerdere delen.

Op de eerste plaats een parkachtig landschap met her en der verspreide tentoonstellingsgebouwen waar moderne en hedendaagse kunst wordt tentoongesteld.



In de buurt hiervan ligt een voormalige raketbasis die is omgevormd tot een sub-urbaanlandschap met gebouwen en instellingen ten behoeve van hedendaagse kunst en architectuur. Daar staat ook een nieuw gebouw van Tadao Ando voor de Langen Foundation.

Het geheel valt binnen de Stiftung Insel Hombroich. Het museum behoorde tot het Duits/Nederlandse samenwerkingsverband Crossart.

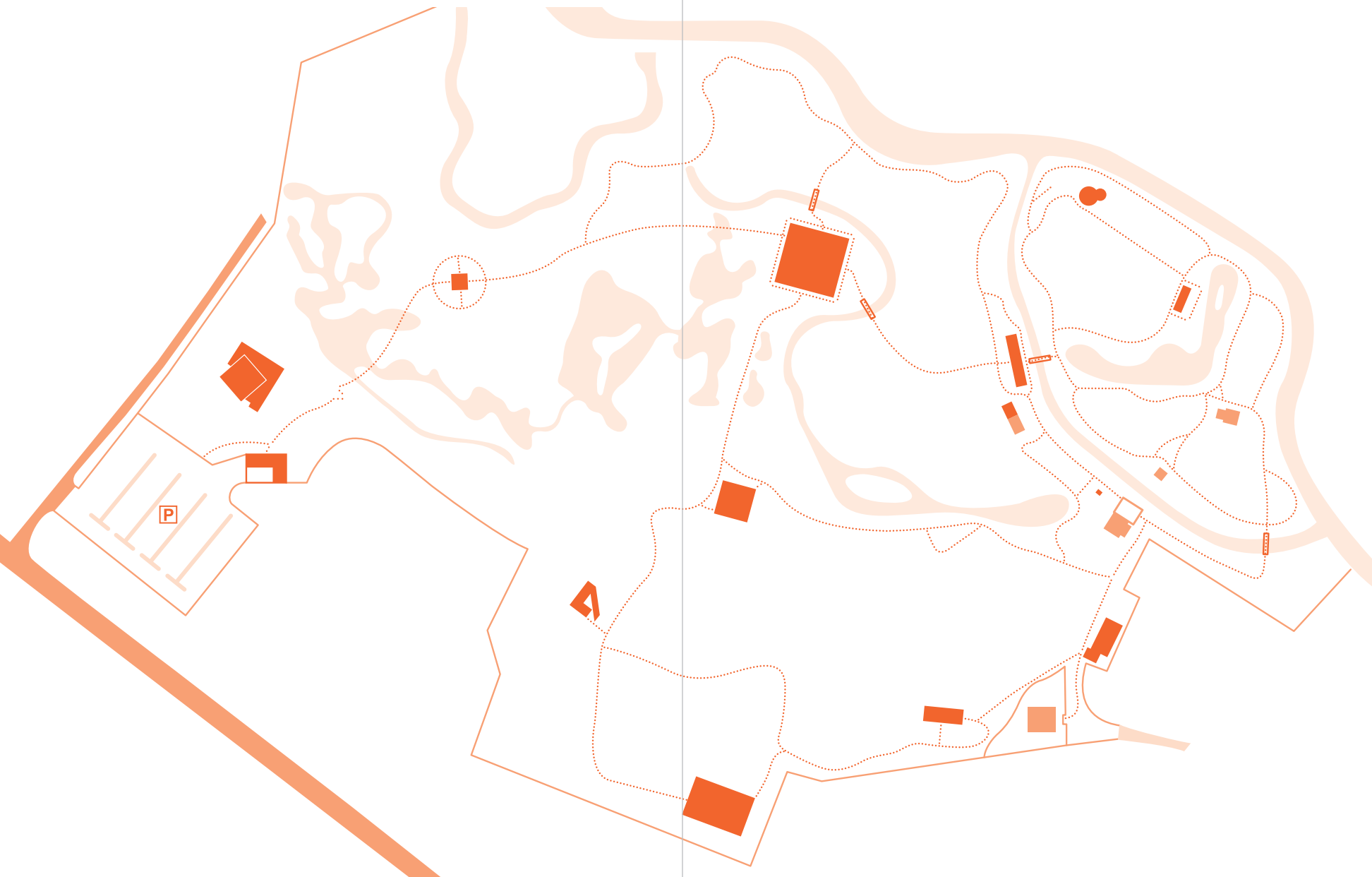
<http://www.inselhombroich.de/>

MUSEUM INSEL HOMBROICH

01	Het Begin	4
02	De Langen foundation	8
03	De Stiftung Insel Hombroich	10
04	Het Project Raumortlabor	12

VERSLAGEN

01	Verslag 1 Rob den Boer	16
02	Verslag 2 Els Bannenberg	26



MUSEUM INSEL HOMBROICH

- | | | |
|-----------|-----------------------------|-----------|
| 01 | Het Begin | 4 |
| 02 | De Langen foundation | 8 |
| 03 | De Stiftung Insel Hombroich | 10 |
| 04 | Het Project Raumortlabor | 12 |

VERSLAGEN

- | | | |
|-----------|----------------------------|-----------|
| 01 | Verslag 1 Rob den Boer | 16 |
| 02 | Verslag 2 Els Bannenberg | 26 |

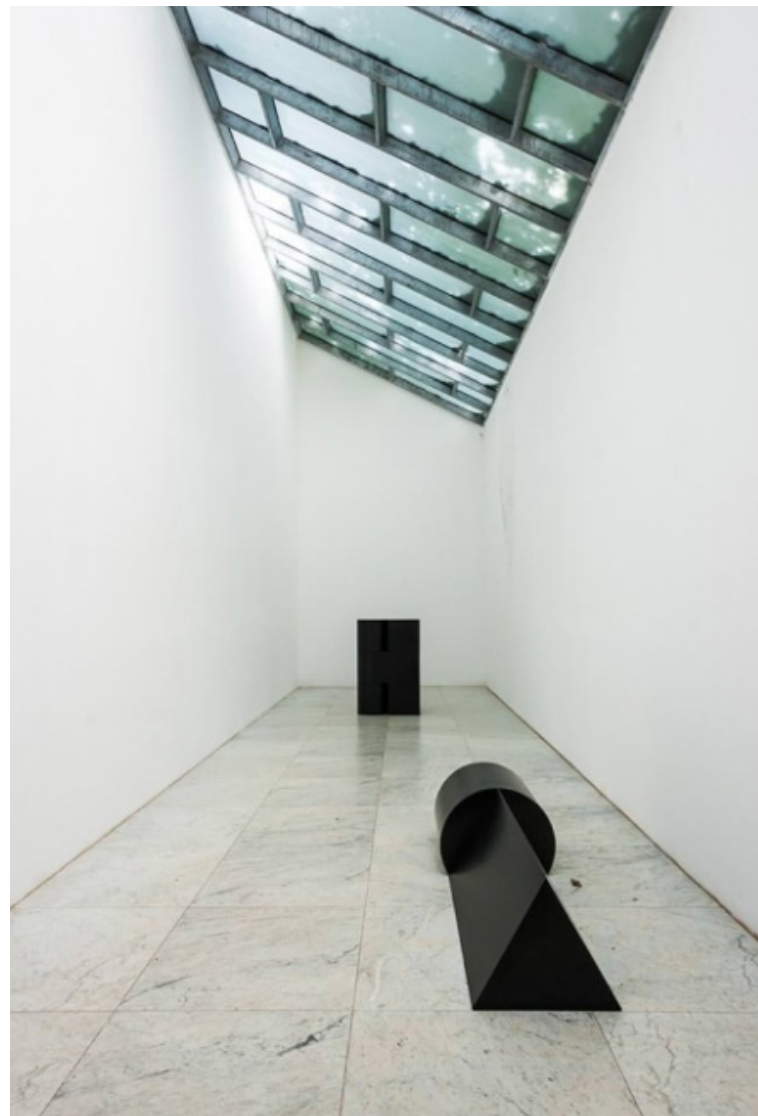
MUSEUM INSEL HOMBRICH

Het museum werd opgericht door de makelaar en kunstverzamelaar Karl-Heinrich Müller uit Düsseldorf. Hij richtte, toen hij een geschikte locatie had gevonden, een stichting op met de naam Stiftung Insel Hombroich, met als doel zijn kunstverzameling in verschillende paviljoens in dialoog met de omliggende natuur te presenteren.

Het perceel dat hij in 1982 als toekomstige locatie voor zijn plannen uitkoos was een villa omgeven door een verwaarloosd park aan de oever van het riviertje de Erft bij Neuss. Het motto voor zijn stichting had Müller ontleend aan een tekst van Paul Cézanne, die ook zijn kunst in relatie tot de natuur wilde zetten.

In samenwerking met verschillende kunstenaars werd begonnen met de realisatie van het project. De beeldhouwer Erwin Heerich uit Düsseldorf ontwierp een aantal van de toekomstige tentoonstellingpaviljoens. In de eerste periode ontstonden de Orangerie, het Graubner-paviljoen en de Hohe Galerie.

In 1984 kocht Müller er een groter stuk grond bij. De landschapsarchitect Bernhard Korte richtte het areaal in met verschillende landschapstypes zoals Engelse tuinen, natte biotopen en terrassen. In deze omgeving werden nog enkele tentoonstellingsgebouwen geplaatst die werden bedacht door Heerich en bouwtechnisch uitgewerkt door de Düsseldorfse architect H. Hermann Müller. Er werden de volgende gebouwen gerealiseerd: een Labyrinth, een koffiehuis, het Tadeusz-Paviljoen, de Slak (Duits: die Schnecke), het twaalfkamergebouw en de kassiersloge.



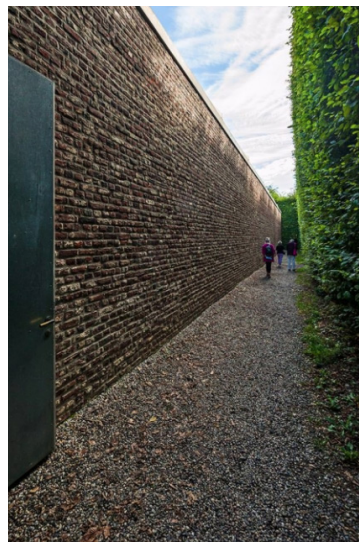


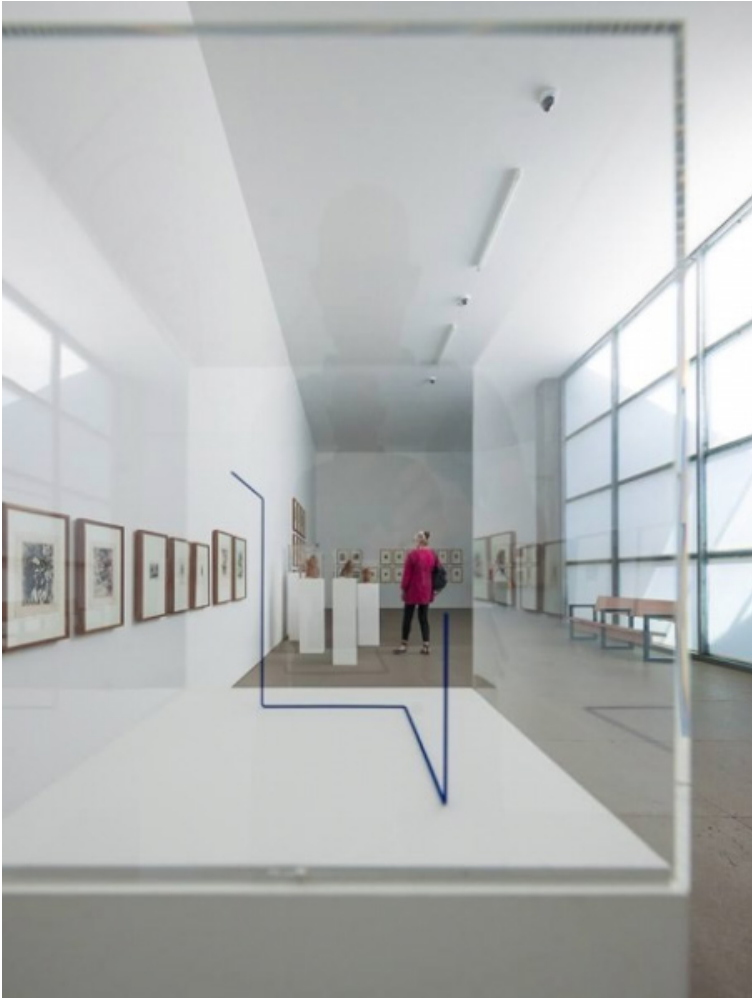
Zo ontstonden de gebouwen waar Müller zijn verzameling kon onderbrengen. De kunstwerken, die hij verzameld had, waren bijvoorbeeld van Arp, Calder, Cézanne, Chillida, Fautrier, Matisse, Picabia, Rembrandt, Schwitters, ook beelden van de Khmer en antieke kunst uit China. De Düsseldorfer kunstschilder Gotthard Graubner adviseerde Müller niet alleen bij de opbouw van zijn collectie maar ontwikkelde ook een bijzonder tentoonstellingsconcept.

In tegenstelling tot wat elders gebruikelijk is worden werken uit verschillende stijlperiodes en culturen zonder verdere uitleg met elkaar geconfronteerd. Zo kan de bezoeker op intuïtieve manier de kunst op zich in laten werken, zonder alsmal afgeleid te worden door kunstenaarsnamen, titels en jaartallen.

In de collectie Museum Insel Hombroich zijn ook enkele werken van Gerrit Rietveld opgenomen.

Op het terrein werden verschillende ateliers ingericht waar kunstenaars kunnen werken. Bijvoorbeeld voor Anatol Herzfeld, Erwin Heerich en Gotthard Graubner. Op de rakettenlanceerplaats werkte de intussen overleden schrijver Thomas Kling.





In het begin van de jaren '90 waren er op een nabijgelegen NAVO-raketbasis nog kruisraketten gestationeerd. In 1994 kocht Müller het terrein aan en liet de bestaande gebouwen verbouwen tot ruimtes voor kunst en cultuur. De ontwerpen voor de toekomstige gebouwen en beelden werden in 1996 op de zesde biënnale voor architectuur in Venetië aan het publiek voorgesteld.

Sedert september 2004 kan men op het terrein een speciaal door de Japanse architect Tadao Ando voor de Langen Foundation ontworpen tentoonstellingsgebouw bezoeken. Dit gebouw bevat de collectie van het echtpaar Viktor en Marianne Langen, die bestaat uit traditionele Japanse tekenkunst en moderne schilderkunst. De spoordijk van het vroegere militaire complex loopt in een bocht door de tuin van dit museum.

Museum Insel Hombroich is dagelijks geopend tussen 10 en 18 uur. Voor afwijkende dagen waarop de foundation gesloten is zie de website.



De Insel Hombroich wordt tegenwoordig beheerd door een openbare stichting, die in 1996 ontstond door samenwerking tussen Karl-Heinrich Müller, de regio, de gemeente Neuss en de provincie Noordrijn-Westfalen,

De stichting probeert op verschillende manieren een levendig kunstklimaat te faciliteren. Er zal nog een verbindend areaal aan de bestaande toegevoegd worden en de Deense kunstenaar Per Kirkeby zal daarvoor verschillende gebouwen ontwerpen.

Op de voormalige raketbasis werden reeds verschillende soorten ateliers, werkplaatsen, vergaderruimtes en eenvoudige overnachtingsmogelijkheden gerealiseerd. Daarnaast wordt gewerkt aan de oprichting van meerdere instellingen, zoals instituten voor architectuur, literatuur en film.





Op de negende architectuuriënnale in Venetië werd het project Raumortlabor aan het publiek bekendgemaakt.

Het bestaat uit een ambitieus plan om een open, verstedelijkt maar natuurverbonden, landschap te ontwikkelen dat bijna als vanzelf tot veranderingen in de bestaande opvattingen over de openbare ruimte zal kunnen leiden. Daarvoor wordt samengewerkt met architecten van naam, bijvoorbeeld Daniel Libeskind, Tadao Ando en Álvaro Siza.



VERSLAGEN

Museum Insel Hombroich is een van die plekken waar je als kunstenaar moet zijn geweest. Al op de kunstacademie hoorde ik veel medestudenten erover praten. Pas tien jaar na mijn eindexamen kwam het er voor mij van om het daadwerkelijk te bezoeken.

Insel Hombroich ligt vlak over de grens in de buurt van Düsseldorf, maar met het openbaar vervoer is het toch vrij lastig te bereiken. Vanuit het Centraal Station in Düsseldorf ga je met de metro, die later sneltram wordt, naar Neuss. Dat blijkt een onverwacht grote stad, die ongeveer twintig minuten rijden verderop ligt, aan de andere kant van de Rijn.

Vanuit Neuss pak je een bus, die maar eens per uur of soms zelfs maar eens per twee uur gaat, naar het museumeiland dat nog een flink eind buiten de bebouwde kom ligt. Er is geen ingang te zien, slechts een zijweg ligt een tipje van de sluier op. Grappig is het bushokje aan de overkant van de straat, een sculptuur van Per Kirkeby.

Op de onverharde parkeerplaats staan maar een paar auto's, waarvan diverse met Nederlands kenteken. Het is nog flink zoeken naar de entree, maar dan zie ik een paviljoen waar een vriendelijke dame haar middagyoghurt weg hapt en een boekje leest.

Bij mijn kaartje krijg ik een heel globaal plattegrondje. Aan de andere kant van het paviljoen, stap ik eruit en loop een slingerend paadje af in het bos. Via een lange steile trap beland ik 'beneden' in het park. Een nieuwe wereld gaat voor mij open.



Ik sta in een fantastische landschapstuin die zich uitstrekt zover ik kan kijken. Vrijwel meteen kom ik bij het eerste paviljoen. Een hoge kubus met een aan iedere zijde een smalle deur en kubusvormige uitsneden van boven.

Binnenin sta je in een fascinerende ruimte, vooral als je omhoog kijkt. Het paviljoen is volstrekt leeg, afgezien van mee naar binnen gewaaide bladeren.



Aan de andere kant stap ik er weer uit. In het zicht van het volgende paviljoen geniet ik onderweg van prachtige natuur met mooie vennen, bijzondere planten en bomen. Het landschap doet mij denken aan een gecultiveerd moeras.

Het volgende paviljoen hangt vol met schilderijen, topwerken van de meest bekende Europese schilders tussen 1900 en 1945 als Lovis Corinth en Cézanne, beelden van o.a. Arp en Alexander Calder. Er hangen alleen nergens bordjes, dus je moet maar raden wat het is. Er is ook geen bewaking en geen cameratoezicht. Het enige personeel dat ik tegen kwam was de mevrouw achter de kassa en in het restaurant. Een opsteker voor het kunstminnend geboefte, zou je denken. Maar goed, misschien zijn er veiligheidsvoorzieningen die ik niet zie.

Heel bijzonder zijn de Khmerbeelden, meest paarden en andere dieren van terracotta. Zo wandel je van paviljoen naar paviljoen.

Deze gebouwen zijn kunstwerken op zich, vooral de kleinere. De grote krijgen toch al gauw de allure van een museumzaal.

Op een gegeven ogenblik stap ik een paviljoen binnen dat bestaat uit twee langwerpige vleugels met ver in de hoogte een schuin aflopend dak, tegengesteld aan elkaar. Het dak was geheel transparant. Op de vloer stonden beelden. Toen ik een tijdje aan het kijken was vanuit een van de uiteinden van een vleugel, meende ik zachtjes een soort serene muziek te horen. Dus ik ging zoeken naar luidsprekers, maar die vond ik niet. Omdat het licht van boven kwam ging mijn blik onbewust naar boven. Een grote groep wespen bevond zich vlak onder het dak



en liet dat merken door constant gezamenlijk te zoemen!
Er zijn meerdere grote(re) paviljoenen met topkunst uit Europa en uit Azië. Tot mijn verrassing kom ik op een gegeven moment terecht in een zaal met Rietveldstoelen en schilderijen van De Stijlkunstenaars zoals Bart van der Leek.

Bijna al deze grote paviljoenen hebben zware houten deuren aan de vier hoeken waardoor de bladeren van buiten vrij naar binnen dwarrelen. Een ander hoogtepunt is een paviljoen met etsen van onder andere Rembrandt.

Na een paar uur wandelen kom ik bij een trap waarvan ik dacht: "Hooft hij wel bij het museum?" Ik bestijg hem toch en kom via een brug in een hal met aan het einde twee prachtige fauteuils voor een groot raam dat uitzicht biedt over een groot gedeelte van het park. Je beseft totaal niet dat je bovenop een weer een schatkamer met grote kunst zit, die je kunt bereiken door dezelfde trap af te dalen en om het paviljoen heen te lopen.

Het restaurant ligt in een paviljoen met schuin aflopende ramen waardoor het park en de ruimte voor je gevoel vrijwel naadloos in elkaar overlopen. Op een tafel is eten uitgesteld, met plastic bestek erbij, en ik zie dat mensen ervan nemen. Ik denk aanvankelijk dat het een groep is waarvoor dat is gereserveerd. Brutaal als ik ben sluit ik aan in de rij en neem ook van het eten. Niemand zegt wat. Onder het eten bemerk ik dat de meeste mensen om mij heen Nederlanders zijn. Het zal toch geen toeval wezen als er ergens gratis gegeten kan worden?! Als blijkt dat de koffie ook gratis is, begin ik het vermoeden te krijgen dat dit bij het concept van Insel Hombroich hoort.



De rijke natuur, de schitterende paviljoenen, gevuld met bijzondere kunst; de stichter van het park, wiens werkkamer met modellen te bezichtigen is, heeft een ideaal trachten te verwezenlijken. Een soort oase dicht bij de natuur. En dat werkt! Ik ben zelf kunstenaar en hou me ook bezig met schrijven en gedichten. Hoe langer ik in het park ben hoe meer inspiratie ik krijg. Ik zie bijzondere bomen die qua vorm gelijk aan sculpturen zijn. De lichtwerking door de paviljoenen schildert prachtige taferelen voor mijn ogen. Ik krijg ideeën over gedichten, al dan niet in samenhang met beeldende kunst. Dit soort invallen schrijf ik niet op.

Ik loop puur te genieten, slechts af en toe verstoord door medebezoekers, want het was een druilerige dag. Dat is minder prettig als je foto's wilt maken, maar om van het park te genieten bijna een must besef ik (veel) later. Je hebt nu eenmaal een hoop mensen die de schoonheid en sereniteit van zo'n park niet ervaren en om een of andere reden toch komen. Ze wandelen door het park, kletsend en kleppend over de kinderen en andere wereldse zaken, alsof ze door de Koopgoot in Rotterdam lopen. Als het mooi weer is en er veel meer mensen zijn valt de mogelijkheid om het park te ervaren grotendeels weg.



Met moeite oriënteer ik mij aan de hand van het al eerder genoemde zeer globale plattegrondje. Ik ben ook een paar keer gewoon verdwaald. Als ik denk alles gehad te hebben, verlaat ik het park.

Bovenaan de trap richting de uitgang kijk ik nog een keer om. Door het loof van de bomen is er geen enkele paviljoen te zien. Alleen landelijkheid met bomen dat zijn schatten bekwaam verbergt. De inspiratie die ik er heb opgedaan laat ik welbewust achter. Deze hoort het park toe om er rond te waaien samen met de inspiratie van anderen. Wat ik mij ervan zal herinneren zal mijn onderbewuste absoluut in mijn werk inbrengen, daar ben ik zeker van!

Omdat ik geen zin heb drie kwartier op de bus te wachten, zelfs niet in een bushokje van Per Kirkeby, wandel ik over de vluchtstrook naar het dichtstbijzijnde dorp. Een scooter begeeft het vlak achter mij en de berijder moet zijn vervoermiddel de hele 4,7 kilometer achter mij aan duwen. In het dorp neem ik alsnog de bus terug naar Neuss. Ik slaap in het gastenverblijf van het opleidingscentrum van Deutsche Telecom dat in het weekend ook voor derden (goedkoop) te huren is.

Ik heb mij niet voorbereid op mijn bezoek aan Insel Hombroich. Pas thuis lees ik hoe het ontstaan is en wat de filosofie erachter is. Dan blijkt dat ik lang niet alles heb gehad. Het naastgelegen voormalige NAVO-terrein, Raketstation Hombroich, waar Nike en Pershing-raketten stonden opgesteld, blijkt ook eigendom van de Stiftung Hombroich. Er werken nu diverse kunstenaars. De internationaal gelauwerde Japanse architect Tadao Ando bouwde er een bijzonder museum voor de collectie Langen, een unieke verzameling Japanse kunst. Het gebrek aan informatie blijkt onderdeel van de filosofie van

Hombroich. Het is de bedoeling dat de bezoeker de dagelijkse wereld om hem heen even vergeet en zich in een andere sfeer waant. Een oase waarin kunst en cultuur in elkaar over lopen, waar je je geen zorgen hoeft te maken over geld en of je wel te eten krijgt. Waar je niet van bordje tot bordje loopt die de kunstwerken verklaren maar geniet van pure schoonheid en kleur. Daarom heet Museum Insel Hombroich een eiland te zijn, wat het geografisch niet is.

Insel Hombroich is in 1982 gesticht door Karl-Heinrich Müller, een rijke kunstverzamelaar. Hij gaf kunstenaar Anatol Herzfeld, beeldhouwer Erwin Heerich, schilder Gotthard Graubner en tuinarchitect/filosoof Bernhard Korte de opdracht, of liever gezegd de vrijheid, om een plek te creëren waar kunst en natuur in elkaar overlopen. Daartoe had Müller een eilandje verworven met een oud huis erop en een grote maisvelden. Alle natuur is aangelegd, hoe landschappelijk het er ook uitziet.

In 1994 kocht Müller de aangrenzende voormalige NAVO-basis die werd herschapen in een plek waar kunstenaars, maar ook wetenschappers kunnen werken. Het Raketenstation Hombroich biedt sinds 2004 ook plaats aan het museum van de Langen Foundation. De collectie omvat een unieke verzameling Japanse kunst uit de 12e tot en met de 19e eeuw en Westerse moderne kunst.

Wat is nu mijn totaalindruk? Museum Insel Hombroich is een perfecte weergave van het volk dat het park aanlegde. Het staat open voor invloeden van over de hele wereld, het heeft een grote voorliefde voor kunst en filosofie en van daaruit bouwt

het iets dat blijvende waarde heeft. Deze openheid gaat echter altijd gepaard met een grondige planning en een flinke dosis 'Gründlichkeit'. Dat maakt Insel Hombroich ook zo Duits: alles werkt prima, maar de knipoog ontbreekt.

Ik vind het ook jammer dat ik niet veel eerder ben gegaan. Deze ervaring had ik ook bij dat andere 'verplichte nummer', de Joseph Beuysnalatenschap in Schloss Moyland die ik vorig jaar bezocht. Op grond van mijn fascinatie voor het werk van Beuys tijdens mijn academietijd had ik er een grote voorstelling van en dan valt het dus tegen als je er na tien jaar komt. Maar zo valt alles op zijn plek en ik ga zeker nog een keer terug, zowel naar Insel Hombroich als naar Schloss Moyland. Al was het maar om alles wat ik gemist heb in Hombroich alsnog te zien!

Insel Hombroich. Het paradijs om de hoek.

Midden in de jaren '80 las ik voor het eerst over het bestaan van Insel Hombroich. In de Volkskrant, verhaalde de verslaggever hoe deze een merkwaardig museum had bezocht, waar geen suppoost te zien was en de deuren naar buiten gewoon openstonden. Het was najaar en mistig.

De collectie bestond uit een intrigerende verzameling moderne kunst, oude Khmer-beelden, Chinees keramiek en nog wat categorieën. Een museum zonder klimaatbeheersing, zonder kunstlicht. Dat 's winters dan ook een paar maanden dicht ging omdat het dan om 4 uur al schemerig werd. Dat museum wilde ik ook wel eens bezoeken. Het zou wel een sterk verhaal zijn. Een urban legend of zo.

Een jaar later las ik er weer eens een stuk over. Net zo lovend. En omdat de suggestie gewekt werd dat je er met openbaar vervoer kon komen ondernamen een vriendin en ik de tocht erheen vanuit Amsterdam. Niet doen dus, per openbaar vervoer van zover weg. Ten minste niet op één dag!

Insel Hombroich ligt aan een provinciale weg tussen Neuss en Düsseldorf, tussen de A46 en de 477. Tegenwoordig wordt de afslag ook aangegeven op Autobahn en leiden wegwijzers je in de goede richting. Ook rijdt er een bus uit Neuss, maar per auto gaat het echt vlugger.

15 jaar geleden betrad je Insel Hombroich na betaald te hebben in een bouwkeet en was er geen enkele informatie over wat je zag en meemaakte. Nu word je ontvangen in een prachtig,

sober gebouwtje waar catalogi en kaarten te koop zijn. Maar nog steeds hangen er geen naambordjes bij de werken. Je kunt onbevooroordeeld kijken!

Je daalde af langs een ijzeren trap en betrad een parkachtig landschap van poelen en wilgen en hoog opgeschoten bloeiende planten. Hiertussen door leidde een pad je naar enkele gebouwen die gebouwd waren van hergebruikte baksteen. Elk gebouw bleek een eigen karakter en functie te hebben.

Pas veel later en na moeizaam verkregen informatie daagde het me dat bijna alle gebouwen de supersculpturen van Erwin Heerig waren. Zijn sculpturen zijn in drie maten aanwezig: small, medium en large. In vitrines als beelden, in het landschap als sculpturen van beton of steen, en door de grootste loop je heen; de gebouwen voor de collectie.





Tegenwoordig is het oudste tentoonstellingsgebouw, het Labyrinth, omringd door een hoge beukenhaag, waar je door de bladeren nog maar moeilijk het dak ziet en het van buiten als sculptuur niet meer meteen opvalt.

Inmiddels is er ook een uitgebreide catalogus gekomen waarin het ontstaan van plek en collectie uitgelegd wordt. In het kort komt het verhaal hier op neer:

Een verzamelaar uit Dusseldorff koopt een vervallen park in Engelse landschapstijl om zijn collectie oude en moderne kunst in onder te brengen. De gecultiveerde weilanden in de uiterwaarden van het riviertje de Erft er om heen, laat hij weer terugbrengen in de wilde staat. Bevriende kunstenaars laat hij gebouwen ontwerpen. Andere kunstenaars geeft hij gelegenheid op zijn terrein te werken in ateliers. Na enige jaren wordt Insel Hombroich omgezet in een Stiftung.

Ons eerste bezoek overtrof al onze verwachtingen en liet ons de moeizame reis meteen vergeten. Bij de omgeving van het museum Hombroich, de collectie, de ambiance, het licht, bij alles vielen we van de ene verbazing in de andere.

De deuren stonden inderdaad open, ook als het regende en er was geen bewaker te zien. Het lunchconcert hadden we blijkbaar net gemist want de stoelen stonden nog in de centrale ruimte van de enige grote expositiehal die er toen was, maar de muziek hing nog tussen de prachtige Khmer-beelden. Om de hoek hingen een klein blauw van Yves Klein, schilderijen van Lovis Corinth, Jean Arp, Picabia, en Kurt Schwitters. In de vitrines stond Romeins glaswerk afgewisseld met prehistorische muziekinstrumenten en Chinees paarden en dromedarissen van aardewerk. Nergens een naambordje. Al het werk kon je op je bezoek tot je nemen op zijn eigen merites.

In het oude park stond een fin-de-siècle villa waarin tekeningen van Cezanne en etsen van Rembrandt te zien waren.

Daarna ben ik nog veel vaker in Insel Hombroich langs geweest. Iedere keer vallen je nieuwe details op. Zelfs met zes weken tussenpoos ziet alles er anders uit. Er bloeien ander planten, het licht is weer anders, en sommige stukken land zijn gemaaid. Regen of zon maken niets meer uit. Alles blijft mooi en verandert tegelijkertijd. Het mooie is dat je er steeds iets nieuws ontdekt. Daarom wil ik ook niet al teveel weggeven. Kijk en ontdek liever zelf.

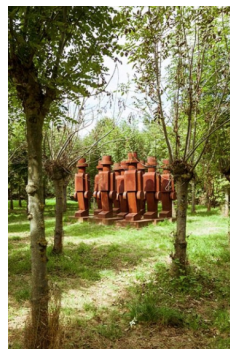


Na enige jaren niet te zijn geweest werd ik tijdens mijn bezoek nu verrast door enkele totaal nieuwe gebouwen op een uitbreiding van het terrein. In een zee van menshoge ridderspoor stond een nieuw expositiegebouw van Heerig. En bij binnenkomst raakte het werk van mijn held Alfred Jensen me als een vuistslag tussen de ogen. Eindelijk zag ik zijn werk in het echt en het was nog veel intenser dan ik had kunnen denken. Maar je vindt er ook Calder en Matisse, en verentooien uit het Amazonegebied.

In het gebouwtje Schnecke (slak) hangen werken op papier van Rembrandt, Bram van der Lek, Brancusi en Cezanne. Ook dit gebouwtje is van hergebruikte baksteen. Als je goed kijkt zie je nog allemaal kleursporen van vroegere bewoners.



Sommige ruimtes zijn leeg. Ze prikkelen de zintuigen op een ander manier. Met een verrassend uitzicht, of met een nagalm. Of doen een sterk beroep op meditatieve gevoelens.



De oude villa is niet meer toegankelijk. Er is een concertzaal bijgekomen, en een onderwijsruimte. Op de grens van het oude park en het open landschap werkt een oude kunstenaar, Anatol. Zijn beelden van steen, hout met lood en ijzer liggen om zijn atelier verspreid. Zijn metershoge roestige ijzeren mannen staan hier en daar in slagorde.

In het restaurant op het terrein is het aangenaam vertoeven. De eenvoud van de inrichting weerspiegelt zich in het voedsel, de eenvoudige boerenkeuken van de omgeving, die bij de entreprijs is inbegrepen. De entree is niet goedkoop en kent week- en weekendprijzen. Je kunt makkelijk het grootste deel van de dag in Insel Hombroich rondbrengen omdat je er een rust overvalt die ongekend is. Gezien de hoeveelheid indrukken van verpletterende schoonheid die je ondergaat is het raadzaam op dezelfde dag niet ook nog een ander museum te bezoeken. (De Abteiberg in Mönchengladbach ligt aardig op de route) Elk museum valt hierna altijd erg tegen.

De ontwikkelingen in Insel Hombroich gaan nog steeds door. In 2002 ontdekte ik dat de bushalte aan de weg nu ook een echte baksteensculptuur is. Het nabij gelegen Raketstation een ex-raketlanceerbasis (Navo) en wordt inmiddels ontwikkeld. Bestaande gebouwen worden door kunstenaars als atelier gebruikt, en er worden volop plannen gemaakt voor nieuwe bestemmingen die gepaard moeten gaan met interessante architectuur. Het eerste voorbeeld hiervan is de Langenfoundation, een museum in een gebouw van de Japanse architect Tadao Ando.

Insel Hombroich is voor het grootste deel ook voor rolstoelen toegankelijk.

Vanuit Nederland worden er regelmatig kunst-excursies naar Insel Hombroich georganiseerd. Voordeel hiervan is dat er dan een gids meeloopt die veel achtergrondinformatie geeft.

Wie voor de terugreis aan te vangen eerst nog een maaltijd zoekt heb ik een tip: In het nabijgelegen dorp Langwaden staat een oud klooster annex slot, waar overnacht kan worden.

De accommodatie is eenvoudig en in een weekend is reserveren aan te raden. Het restaurant wordt door een ondernemer uitgebaat. De keuken is gut bürgerlich. De gerookte forel komt uit de buurt.

Gästehaus Kloster Langwaden.
41516 Grevenbroich.
Telefoon ++ 2241 96670

Wie vaker dit gebied vlak over de grens bezoekt zal ontdekken dat er veel moderne kunst te vinden is. De grote steden hebben hun musea, maar kleinere steden als Kleve ook. In Schloss Moyland kwam ik schetsen en tekeningen van Erwin Heerig tegen die veel te maken hadden met zijn sculpturen in ,useum Insel Hombroich. Hoewel de omgeving van Insel Hombroich landelijk aandoet ligt het in het Ruhrgebied. Daar is om de hoek nog veel op cultureel, historisch en technisch gebied te ontdekken en te bezoeken.

MUSEUM INSEL HOMBROICH

Museum Insel Hombroich
Minkel 2
Neuss-Holzheim

telefoon 0049.2182.2094
e-mail stiftung@inselhombroich.de
website www.inselhombroich.de.

Openingstijden dagelijks van ma- zo:

- > 1 april tot 30 september 10.00-19.00u
- > 1 tot 31 oktober 10.00-18.00u
- > 1 november tot 31 maart 10.00-17.00u
- > gesloten op 24 en 25 december alsook op 31 december en 1 januari.

Bezoekers kunnen in de zomermaanden tot 21.00u in het park blijven.

TEVENS TE BEZOEKEN

Langen Foundation, museum met vooral Japanse kunst van de 12e tot en met de 19e eeuw, en Raketenstation Hombroich.

Het gehele jaar geopend di-zo 10-18u

telefoon 0049.2182.57010.
website www.langenfoundation.de

Insel Hombroich is voor het grootste deel ook voor rolstoelen toegankelijk.

Vanuit Nederland worden er regelmatig kunst-excursies naar Insel Hombroich georganiseerd. Voordeel hiervan is dat er dan een gids meeloopt die veel achtergrondinformatie geeft.

Wie voor de terugreis aan te vangen eerst nog een maaltijd zoekt heb ik een tip: In het nabijgelegen dorp Langwaden staat een oud klooster annex slot, waar overnacht kan worden.

De accommodatie is eenvoudig en in een weekend is reserveren aan te raden. Het restaurant wordt door een ondernemer uitgebaat. De keuken is gut bürgerlich. De gerookte forel komt uit de buurt.

Gästehaus Kloster Langwaden.
41516 Grevenbroich.
Telefoon ++ 2241 96670

Wie vaker dit gebied vlak over de grens bezoekt zal ontdekken dat er veel moderne kunst te vinden is. De grote steden hebben hun musea, maar kleinere steden als Kleve ook. In Schloss Moyland kwam ik schetsen en tekeningen van Erwin Heerig tegen die veel te maken hadden met zijn sculpturen in ,useum Insel Hombroich. Hoewel de omgeving van Insel Hombroich landelijk aandoet ligt het in het Ruhrgebied. Daar is om de hoek nog veel op cultureel, historisch en technisch gebied te ontdekken en te bezoeken.

KUNST PARALLEL AAN DE NATUUR